

IZHAJA VSAK DAN

Iskati ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorako.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doplačane naročnine, se uprava ne odzira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-10. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepraznovana pisma se ne sprejemajo in rekapit se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galati 29 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik časopisja lista „Edinost“. — Natienila Tiskarna „Edinost“, vplavna zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galati št. 20. Poštno-konvencionalni račun št. 841-652. TELEFON R. 11-57.

Na Turškem je anarhija, vlada je brez ciljev.

Anarhija na Turškem.

DUNAJ 28. (Izv.) Radi stroge cenzure, se ne da zasledovati dogodkov v Carigradu in pri Čataldži. Vendar pa mislijo politični krog, da se dokopava protirevolucija na površje. Pri Čataldži je armada čisto desorganizirana in veliki vezir je izgubil vso oblast.

Mahmud Šefket je brez moči.

CARIGRAD 28. (Izv.) V tukajšnjih diplomatskih krogih izjavljajo, da je veliki vezir Mahmud Šefket paša zelo pobit in brez moči, ker si je anonimni mladoturški komite prilažil vso moč in je on le nekako njegov predstavnik.

Pred Čataldžo in Drinopoljem.

PARIZ 28. (Izv.) Vest, da hoče Abuk paša na čelu četrtega vojnega zbora v Carigradu marširati in maščevati Nazima pašo, se smatra za verjetno.

CARIGAD 28. (Izv.) Listi javljajo, da je več oficirjev, privržencev prejšnje vlade zapustilo Drinopolje in se pridružilo Bolgarom.

Predno Drinopolje, naj pade 80 000 moč.

DUNAJ 28. (Kor.) „N. Fr. Pr.“ javlja iz Carigrada: Bivši minister Talaat je izjavil včeraj v klubu komiteja napram nevernežem: „Mi ne damo Drinopolja in otokov, pa bilo da zgubimo v bitki pri Čataldži in Drinopolju 80.000 moč.“

Bojeviti vplivi na Turčijo.

CARIGRAD, 28. (Kor.) „Wiener Allgem. Zeitung“ javlja iz Carigrada, da prihajajo iz Male Azije porti neprestano telegrami, ki pozivajo vlado, naj ne popusti. Če bi padlo Drinopolje v roke Bolgarom, izbruhne tudi v Mali Aziji revolucija z vso silo. V takih razmerah so tu uverjeni, da bo odgovor porte na kolektivno noto velesil vsaj glede Drinopolja negativen.

Usoda pristašev padlega kabineta.

DUNAJ, 28. (Kor.) „N. Fr. Pr.“ poročajo iz Carigrada: Druga komornika sultanovega, Rešida beja, so izpustili; on je baje sedaj v angleškem varstvu. Več pristašev prejšnjega kabineta, tudi sin bivšega šejk-ul-islama, Muktar bej, je pobegnilo na krov nekega ruskega parnika. Tudi sinu bivšega velikega vezirja, Saidu, se je baje posrečilo uiti.

CARIGRAD, 28. (Kor.) Bivša ministra za notranje zadeve in finance so sedaj tudi izpustili.

Bolgariji je carigradski prevrat ugoden znak.

SOFIJA, 28. (Kor.) Ko razpravlja „Mir“ o dogodkih v Carigradu, izraža nado, da bode mladoturški prevrat provzročil bolj naglo ureditev vseh vprašanj, ki jih je stavila kriza in hitrejšo sklenitev miru.

Rusija ugodno računa s turškimi financami.

PETROGRAD, 28. (Izv.) Dasiravno računajo tu z gotovostjo, da bo turški odgovor na noto velesil odklonilen, so vendar prepričani, da izrazi nova vlada željo za mirom, ker je v takih finančnih zadregah da ne more iz njih.

Balkanska nota.

LONDON 28. (Izv.) Balkanski delegati so danes po tri ure trajajočem posvetovanju podpisali noto, ki so jo predali turški misliji. Nato pa se je zbralo pri srbski misliji 30 oseb k jutreku. Dr. Danev se je popoldne dolgo posvetoval z romunskim poslanikom Mišu, na to pa z Greyem, s katerim se jutri zopet sestane.

Evropske ladje v Dardanelah.

DUNAJ 28. (Kor.) „Wiener Allg. Ztg.“ javlja iz Carigrada: Francozki poslanik Cambon sili, da bi mu poslali dve križarici na razpolago v Marmarsko morje, da bi zamogel eventualno izkrcati čete. Francozka vlada je zapovedala svojemu poslaniku, naj si izposluje od Mahmuda Šefketa paše dovoljenje, da smete dve oklopnjači križarici v Dardanele. Posebno je baje treba že za časa vse urediti za slučaj ljudske vstaje.

Avstrijske vojne ladje za turška vodovja.

DUNAJ 28. (Izv.) Dvema avstrijskima vojnima ladjama je bilo poveljeno, da ste vedno pripravljene, da zaplujete v slučaju potrebe v turška vodovja.

Triplecententa v azijski Turčiji.

BEROLIN 28. (Izv.) Na interpelacijo poslanca Bassermanna je odgovoril zastopnik vlade, da je državni kancelar slišal praviti, da so se države triplecentente glede razdelitve sfer svojih interesov v azijski Turčiji že pomenile. Uradnih obvestil pa Nemčija še nima. Zastopniki držav triplecentente pa trde, da se o tem še sploh ni razpravljalo.

Rusija ne ostane nevtralna.

PETROGRAD 28. (Izv.) V tukajšnjih diplomatskih krogih se glasi, da bi za slučaj, da pride med balkansko zvezo in Turčijo zopet do vojne in bi bila ta za Turke uspešna, Rusija ne mogla ostati nevtralna, ampak bi priskočila Balkancem na pomoč.

Grki Turkom ne zaupajo.

ATENE 28. (Izv.) Tukajšnji krogi so mnenja, da mora izpremena vlade v Turčiji prinesiti le vojno. Za to se balkanski zavezniški turški lokavosti ne smejo dati premočiti.

Romunija in Bolgarija.

Romunski dolg. — Romunija ponuja Balkancem zavezništvo. — Do vojne z Bolgarijo ne pride. — Sporazum je možen najpozneje v 6 dneh. — Položaj je stacionaren.

DUNAJ, 28. (Kor.) „N. Fr. Pr.“ javljajo iz Bukarešte: Glede najema posojila romunske države v znesku 150 milijonov frankov poroča „Universal“, da so pogajanja med ravnateljem Salomonsom berolinske diskontne družbe in romunsko vlado uspela, valed česar je pričakovati kontrahiranja v dveh ali treh dneh. Večji del posojila porabijo v vojaške svrhe.

BUKAREŠT 28. (Izv.) Tukajšnji bolgarski poslanik Kalinkov je izjavil, da je edini dr. Danev pooblaščen govoriti v imenu Bolgarije in on se dnevno posvetoje z romunskim londonskim poslanikom Mišu. Pogajanja so že tako uspela, da obrode v 6 dneh sad. Kalinkov je prepričan, da zadovolj rezultat obe državi. Do vojne pa ne pride. Tudi še ni romunska vlada naslovila na bolgarsko nikake note, le svojemu sofijskemu poslaniku Ghiki je velela, naj posreduje pri Gešovem.

BUKAREŠT 28. (Izv.) Kronski svet je Bolgariji prelagal: Romunija je pripravljena podpirati interese balkanske zveze in pomagati pri eventualni novi vojni s Turčijo, če Bolgarija privoli v romunske zahteve glede ozemlja, stika bolgarskih železnih z romunskimi in glede avtonomije Kucovlahov.

BEROLIN 28. (Izv.) Dr. Danev se je danes na novo razgovarjal z romunskim poslanikom Mišu v Londonu. Pravilo, da razmerje med obema državama ni nič bolj napeto, ker Romunija ni zvišala svojih zahtev.

BUKAREŠT 28. (Izv.) Jutri se bode zopet vršil ministrski svet, ki se bo posvetoval o obstoječih diferencah.

BEROLIN 28. (Izv.) V tukajšnjih diplomatskih krogih smatrajo položaj glede Romunije in Bolgarije še vedno stacionarnim.

Tiszina ideja o volilni reformi.

DUNAJ 28. (Kor.) „N. Fr. Pr.“ javlja, da so se med socialnimi demokrati in med uglednimi člani stranke dela, — pravijo da z grofom Tiszom, — vršila pogajanja radi volilne reforme, ki pa niso imela rezultatov. Grof Tisza se je baje protivil socialistovski želji, znižati potrebno starost od 30 na 24 let. — Kakor javljajo nekateri listi iz Budimpešte, se je grof Tisza posvetoval in z voditeljem ogrskih Romunov, Michalijem, ki mu je obrazložil romunske pritožbe. Grof Tisza je izjavil, da se drži načelnega stališča, da ne prizna strankine organizacije na temelju narodnosti in zato se bo proti takim romunskim prizadevam bojeval. Tudi ta pogajanja niso uspela. Grof Tisza je baje prosil poslanca Michalija, naj zbere romunske želje in pritožbe, kar se je tudi zgodilo.

„Justični izpit“.

DUNAJ 28. (Izv.) Justični odsek je načeloma sklenil, da se uvede takozvani justični izpit mesto dosedajnega izpita za advokaturu. Vlada je že principiuelno privolila. Izpit se bo vršil v klavzuri ustno in pismeno pred posebno advokatsko, sodniško ali notarsko komisijo. Pripuščen bodo kandidati s triletno prakso.

Češko-nemška sprava.

PRAGA 28. (Izv.) Izvrševalni odbor češke agrarne stranke se je danes posvetoval o nadaljevanju pravnih pogajanj med Nemci in Čehi. Sklenili so nastopiti za to, da pride reforma volitev za deželni zbor v prvo skupno posvetovalje.

Dopust vojaštvu ob mejah.

DUNAJ 28. (Kor.) „N. Fr. Pr.“ javlja z Dunaja: Kakor se je že poročalo, se dajejo na mejah službojočim vojakom dopusti. Izvedeli pa smo, da je vojno ministerstvo odredilo, da smejo dati poveljniki 6%, vpozvanih čet dopusta. O dopustih se odločuje potom političnih oblasti, vendar pa niti ti dopusti pri močtvu ne smejo prekoračiti dobe 14 dni.

Pogreb nadvojvode Rajnerja.

DUNAJ 28. (Kor.) Pogreb nadvojvode Rajnerja se bo vršil v petek ob 4 popoldne. Danes predpoldne so čitali v kapeli Rajnerjeve palače zadušnico za nadvojvodo; pri-sostvovali so jej na Dunaju bivaajoči člani cesarske hiše, vrhovni upravitelj dvora grof Rosenberg, dvorske dame, uradniki in služinčadi.

Sredi Dunaja ruski špijon.

DUNAJ 28. (Izv.) Danes je zaprla policija bolnega ruskega inženirja, ki se je na potu v Nico mudil na Dunaju in ga je v zaporu še mučila. Šele na besedo ruskega poslanika so bolnika, ki so ga osumili špijonaze, izpustili. Inženir bo tožil policijo z ozirom na svoje stanje za odškodnino.

„Ostmarkenzulage“.

BEROLIN, 28. (Izv.) Proračunska komisija nemškega državnega zbora je črtala za poštne uradnike takozvano „doklado za iztočne pokrajine“, ki so bile dobro sredstvo za ponemčevanje poljske zemlje.

Apaši pri delu.

PARIZ, 28. (Izv.) Včeraj popoldne je šest apašev napadlo voz električne železnice. Zvezali so kondukerje in nekaj potnikov, ter jih oropali. Straža, ki je prihitala, je 6 roparjev ujela.

Sufragetke nastopajo.

LONDON, 28. (Izv.) Sufragetke so malone pobeszele, ker se jim njihove želje glede volilne pravice ne uresničijo. Njihovo geslo je, vse pokvariti in ruinirati, kar je le mogoče, napraviti največjo škodo, le ubiti in moriti ne. Tako so torej v veži parlamenta uničile starodavno sliko. Sufragetke burno zahtevajo, da odstopita Edvard Grey in Lloyd George, ki jih baje z volilno pravico le za nos vodita. Mnogo voditeljic sufragetk so že zaprli.

Državni zbor

Žalna seja za nadvojvodo Rajnerjem. — Zakon o epidemijah. — Rusinska univerza. — Burja proti Stürghu. — Krščanski socijalec Jerzabek in „ubogi Albanci“. — Italijanska fakulteta. — Osebnodohodninski davek.

DUNAJ 28. (Izv.) Danes se je vršila prva predvelikonočna seja državne zbornice, ki je bila obenem žalna seja za pokojnim nadvojvodo Rajnerjem. Predsednik se je spominjal pokojnika s prisrčnimi besedami, na to pa še zaključil sejo v znak žalovanja.

Ob 12 opoldne je bila otvorjena druga seja. Začelo se je razpravljanje o zakonu o epidemijah. Upati je, da bo predloga, ki je za javno zdravstvo silnega pomena, kmalu obravnavana. Seja je bila kratka, a koncem zelo burna. Rusini so namreč z neko interpelacijo poslanca Levickega obdolžili vlado zavravnosti in perfidije v zadevi rusinske univerze in so zahtevali, da se izjavi, da Ivovska univerza nima poljskega značaja, ampak da je utrakvistična. Grof Stürghki ni bil navzoč, proti čemur so Rusini protestirali s klici: „Kukavica Stürghki! Sem z njim, da se opraviči!“

Strastno je napadal krščansko-socijalni Nemec Jerzabek slovanske balkanske države radi „zločinov, ki so jih zagrešile nad ubogimi Arnavti. Avstrija bi pač morala intervenirati v imenu civilizacije in pa ker je pokroviteljica albanskega katolicizma“. — Jerzabek je oni močak, ki je slaboznan radi natolcevanja o pokojnem socijalistu Silbererju, radi česar ga splošno v parlamentu imenujejo „skrunitelja mrtvih“. — Upati je, da dobi ob Jugoslovanov potrebnega odgovora.

Tudi posl. Degasperl je zopet urgiral italijansko fakulteto in je zagrozil z ostro taktiko Italijanov, če se jim ne ustreže. Predsednik ga je potolažil, da bo opozoril

na italijansko fakulteto načelnika proračunskega odseka,

Finančni odsek se je posvetoval o prvi skupini osebnodohodninskega davka.

Gospodu uredniku lista „Die Zeit“.

(Zvršetek.)

Tega so si v svesti že toliko let tudi avstrijski vladajoči krogi in zato so delali na to, da bi se razbila srbska volja, da bi se ostanek slednjic vendar udal. In tako so našli tudi — arbanasčki narod, da bi se Srbi bili žnjim po turškem uzoru. Od kodli ta improvizirana ljubezen za eksotičen narod, ki se je v svojem nomadstvu zabaval po turški anarhiji z osekavanjem glav in ki samo življenje nasilnikov smatra za dostojno človeka? Odkodi ljubezen za podivjane Arnavte, plemenita skrb za njihovo svobodo, tista odločnost, da se z močjo evropskih vojakov izvojuje dostojno življenje tem privilegiranim razbojnikom Turčije, dočim je dostojno in zaslužno življenje ovrnato milijonom dobrih in civiliziranih Avstrijcev?!

Razume se: naj so Albanci, ali bilo tudi kak drug narod, pa bil tudi mal po številu in slab po kulturi, ima vendar po človeškem umevanju pravico do svobodnega življenja. In če bi hotel kdo moliti rojstnih bratov dušiti kak narod, bil bi jaz nelzprosen nasprotnik temu. Treba pred vsem, da smo ljudje, a potem še le naj se delimo po raznih razlikah. A kako naj sodimo tu, ko se hoče pač pridobiti svoboda za arnavtski narod, mej tem, ko se krati drugim večim in kulturnim narodom?!

Do Drača in Lješa imajo Srbi zgodovinsko pravico, četudi sta ta kraja danes bolj naseljena po Turkih in Arnavtih. In da hoče Srbija odlomiti to neznanost od takozvane albanskega teritorija, ne dela tega morda iz objestnosti ali slasti ekspanzije, marveč zbog težke potrebe in lastne svobode in obstanka.

In ravno temu se protivi Avstrija, ker trdi, da to mora ostati albanska last, ker je po večini naseljena od Albancev. Avstrija pa ni pomislila, da bi morala ona sama, ako bi spreminjala svoje teritorije, in ako bi veljalo to dokazovanje, izgubiti vso Jadransko obal, ker živi na njej isti narod, ki stremi sedaj proti Draču! Pa ni samo Drač, ki so ga rezervirali za Arnavte, ampak treba jim zagotoviti tudi Skadar, ki ga je zgradil srbski kralj Vukašin, katero gradnjo je opevala naša narodna pesem, tista o kraljevski sinahi, ki se je morala zazidati v temelji, da bi se stavba ohranila. Tudi Prizren, prestolnico Dušana Silnega, tudi Skoplje, to srce naše stare kulture, treba nam odtrgati. V obče: meje bodoče Velike Albanije naj se nam zarezajo globoko v Kosovo Polje, v Kosovo: simbol našega pada in nade do vstajenja! Da bi se to polje osvobodilo, so plakale pet stoletij naše matere, in mi vsi smo bili zadojeni z njihovimi solzami, zadojeni z mlekom, ter smo se zaobljubili, da hočemo ta zgodovinski poraz maščevati s svojo krvjo.

In tako se je zgodilo sedaj in zato nam je to Polje predrago, da bi ga mogli odstopiti komu. Zadei nas na Kosovem, bi pomenjalo, siliti nas v borbo do smrti. In jaz sam, da-si le umetnik, bi bil prvi, ki bi bil pripravljen umreti za to svetinjo svojega naroda. Kajti moje statve, kakor so lih gledali tudi na Dunaju, so vznikle iz tega polja. More se nam nasprotovati samo dotlej, dokler se ne dotikajo svetinje in suverenstva nacionalnih sanj.

Ali čemu to? Ali je to nečloveško: hoteti, da bo človek svoj gospodar? Z naše strani je bilo povedano že rečevnikovrat, da nismo zadovoljni z zlistemom, ki nas vlada, in da se hočemo z vedno večim odporom boriti proti njemu. Toda nikdar nismo grozili, da politično gravitiramo tja ali tja! Kulturno pa hočemo biti ujedinjeni se svojimi brati onkraj Save in Drine, in nikdo nam ne more braniti, da delimo žnjimi skupne žalosti in radosti. Zakaj gre za glavo našim bratom? Zato, ker imajo srca za nas, ali ker osvobujejo skupne svetinje? Naj bo razlog katerikoli, gre tu proti obema deloma naroda iste duše. Ako je tu volja, da se narod spravi s površine zemlje, potem ni bilo še ložje pomisliti šest milijonov gorokih Srbov v monarhiji. Kajti v narodni svetinjah smo vsi eni, in dokler živi le eden od nas, bodo živele v njem naše sanje. Mi nismo poslednji narod na Balkanu, ki se je pred sto leti dvignil proti turškemu barbarstvu, in ki je sposoben, da živi in mrje za svojo voljo.

Na pustno nedeljo dne 2. svetana velika otroška predpustna veselica v veliki dvorani „Narodn. doma“ ob 3 popo.dne

Ko je meč že v prsih, čemu še vrtili žnjim? Zelezo je preširoko, da bi nam prebilo rebra in da bi nam ostrina prebila života ravni organ. Kraljevič Marko je rekel, da jugoslovanski narod ne pogine ne po kopju, ne po meču, ampak edino le po božji volji. Te simbolične besede imajo tudi danes za naš narod isti pomen: da se nam tudi v tem stoletju ne more napraviti konec z mečem, ker se ne zdi, da bi bila božja volja, da bi končali, ne da bi izvršili svoje človečanske in nacionalne dolžnosti.

More se nas zadržavati v razvoju, ali ne more se nas uničiti. Čemu torej iz materijala, ki bi mogel služiti v plemenite svrhe, delati šrapnele? In čemu v pesniški žili razvijati strup in to — proti sebi! Na Dunaju in Pešti bi morali pomisliti, da v veliki roki, ki naj zavijati meč, teče polovica naše krvi, ter da bi se, rezoca v lastno meso, slednjič začela tresti.

Z nami se more, preko nas se ne more! Arbanasi, ki jih vlada Cuvaj, mislijo strašno drugače od njega.

Zahvaljujoč se na ljubeznivosti ostajam z odličnim spoštovanjem
Rim, 10. 1. 1913.

Ivan Meštrovič.

Shod političnega društva „Edinost“ v Škedenju.

Deželni poslanec in mestni občinski svetovalec g. dr. Josip Wilfan je v začetku svojega govora povdarjal, da italijanska večina v mestnem občinskem svetu prav tako zanemarljivo mesto, kakor okolice. Treba je le pogledati druga mesta in jih primerjati s Trstom, pa se takoj vidi, koliko več stori tamkaj občina za blaginjo prebivalstva, kakor pri nas v Trstu, kjer je treba za vsako malenkost v občinskem svetu voliti razne odseke in pododseke, ki potem študirajo in študirajo, dokler stvar končno ne zasp. Silno počasi deluje upravni aparat naše tržaške občine, poleg tega pa mora človek zlasti pri nekaterih poslih, zlasti pri raznih nakupih hiš in zemljišč po občini, priti skoraj nehotno do prepričanja, da tu ni vse čisto, da gre tu večkrat za osebne interese raznih večjih kapitalistov. Vse pa, kar se stori, pa ima skoraj izključno le namen političnega preživljanja, vse le za zagotavljanje italijanskega in za uničenje slovenskega elementa.

Resnica je, da je svobodna občina podlaga svobodne države, kakor je izraženo v naši ustavi in da občina potrebuje svoje avtonomije, da more v polni meri vršiti svojo dolžnost napram občanem, toda taka svoboda je koristna le tedaj, če je občina, če je njena uprava zdrava, toda če se pa občinska uprava ne vodi po zdravih, pametnih, pravičnih načelih, če je občinsko gospodarstvo tako, kakor je v Trstu, kjer se občinski dohodki zapravljajo v strankarske namene, potem avtonomija pač ne koristi, temveč le škoduje. To je treba reči, čeprav je dolžnost občinskih svetovalec, da varujejo občinsko avtonomijo, kajti njihova dolžnost je pred vsemi, da varujejo interese volilcev, ne pa zgodovinske avtonomije tržaške občine! (Odobranje!) Zlasti pa ni dolžnost slovenskih občinskih svetovalec, ki so v manjšini, da bi igrali tu ulogo zdravnikarja, kajti v to je poklicana država. Vlada naj ne igra več vloge strahopetca, temveč naj nastopi odločno in zahteva, da se mora tu enkrat napraviti red! (Odobranje!)

Lani so se vendar enkrat, po desetletnih pripravah in zbiranju korajže, ohrabril toliko, da so rekli, da ne dovoljujejo več takega zapravljjanja, kakršno je večina uganjala v svoje strankarske namene. Toda niso znali biti dosledni in ostali so na sredi pota. Niso se upali reči, da je med 200.000 domačega prebivalstva v Trstu dve tretjini Italijanov in ena tretjina Slovencev, da je treba torej občinske izdatke urediti tako, da jih prideta dve tretjini v korist Italijanov, ena pa Slovencev. Niso znali reči: če skrbite za lažje ljudske šole, skrbite tudi za slovenske; če pa tega ne storite, pa zaprite tudi lažje, kajti tu ne sme biti nikakih privilegijev. Tega se niso upali reči, temveč so črtali gotove postavke za razne zgradbe le zato, češ, ker še niso izdelani natančni načrti.

Kdo bi res mislil, da je naša vlada tako strahopetna, ko vendar druge kaže toliko korajže, tam namreč, kjer gre za — Albance, ko se s tako silno vno in navdušenostjo zavzema za njihovo kulturo, za njihov jezik, silijo naše brate celo pod orožje, samo da bi oni kruti Srbi ne posrbili teh preljubih Albancev! Pa bi vendar ta vlada rekla naši občini, da naj tudi poskrbi za nas, ko tako skrbi za Italijane in jim gradi cele palače za njihove učne zavode. Skoraj bi rekli, da je res že zadnji čas, da se proglasimo mi Slovenci za Albance; morda bi bilo potem bolje.

V mestnem občinskem svetu tržaškemu imajo slovenski svetovalci dvojno nalogo. Treba je namreč skrbeti za podrobnosti, za materialne interese okolice, kajti oni gospodje, ki sede cele dneve v kavarni „Municipio“, se ne morejo spomniti potreb naše

okolice, naše razsvetljave, cest itd., dokler jim morda ne obitli njihov avtomobil kje v blatu. Ozoličanski zastopniki pa imajo tudi še širšo, višjo nalogo, ki so jo dolžni vršiti po svoji vesti, namreč nalogo, da skrbijo za lepšo bodočnost našega naroda, da se izvojuje sigurnost obstanka naše slovenske okolice in slovenskega življa v Trstu. In tu ne prihaja toliko v poštev število slovenskih zastopnikov, kakor njihova energija in vztrajnost. Tla so bila že pripravljena po prejšnjem slovenskem zastopstvu, sedanjega dolžnost pa je, da to delo z vso vno nado lajuje, da vedno in vedno predčuje z vso odločnostjo večini in vladi, da Slovenci tvorijo v Trstu znatno manjšino, da so tudi oni tu domačini in to še bolj nego oni in da je zato tudi dolžnost vbčine, da skrbijo prav tako za Slovence, kakor za Italijane.

Govornik se je vedno udeleževal debate v mestnem občinskem svetu, zlasti tedaj, ko je šlo za šolsko vprašanje. Izvoljen je tudi v šolski odsek, kjer je postavil razne predloge v korist slovenskemu šolstvu. Toda koliko časa je treba, preden se doseže kaj! Za grobojsko šolo se je treba bojevati desetletja. Ze tedaj, ko je šlo za ono 24milijonsko poročilo so jo obljubili, a prišla je šele v proračun za leto 1912. Dočim so leta 1911. brez obotavljanja dovolili 800.000 K za zgradbo poslopja za italijanske srednje šole, vendar ni bilo denarja — 50.000 K — za grobojsko šolo. In ko je bil proračun za to šolo potrjen, so se izgovarjali, da nimajo še zemljišča. Za nakup zemljišča so čakali do jeseni leta 1911 in šele potem, ko jih je govornik osramotil s ponudbo, da jim on posodi denar za nakup zemljišča, če ga oni nimajo — zemljišče stane 700 do 800 K — so rešili stvar. Pretekli teden so bili načrti odobreni in po dolgih časih, zopet vsled magistratnih pogreškov, ker niso znali najti pravega lastnika zemljišča, bo vendar sedaj stvar enkrat urejena. A ona šola, ki je stala 800.000 K in za katero res niso imeli denarja, pa že zdavnaj stoji!

Ravno tako je s šolo pri Sv. M. Magd. Spodnji, ki je že davna želja tamošnjega prebivalstva in je nujno potrebna da se razbremenijo prenapolnjenega škedenjskega šola. Ze leta 1909 je bila ta stvar na dnevnem redu, v šolskem odseku so celo izvolili neki pododsek, ki naj bi preštudirali, kako bi se odpravilo nedostatu. Govornik je tedaj nasvetoval najboljšo rešitev — zgradbo nove šole, a to seveda gospodom ni bilo všeč in študirali so dalje. Vzlic vsakoletnim interpelacijam in zabavljanjem pa ta pododsek niti danes še ni podal svojega poročila. (klici: Sramota!)

Po dolgem času pa so sedaj vendar sklenili ustanovitev šole pri Sv. Mariji Magd. Spodnji, in so postavili v proračun znesek 80.000 K za nakup zemljišča. Svota je samo zato prevelika in se preostanek gotovo porabi za začetek zgradbe. Toda zakaj vse to tako naenkrat? Zato, ker ta šola ne bo samo slovenska, temveč tudi italijanska! Srce teh gospodov se oglašja namreč le tedaj, ko gre za potrebe laških šolarjev, in to, kar nam dajo s to šolo, je le drobna teža, kar nam je dolžna — občina, kajti mi ne zahtevamo ničesar od Italijanov, temveč le od občine, ki mora skrbeti za občinarje. Če pa občina ne stori tega, je dolžna vlada, da gleda na prste občini in pove tem mogotcem, kaj je njihova dolžnost (Odobranje!). Kajti mi se ne zadovoljujemo s tem, da nam dajo tedaj, ko šolarji že padajo iz šol skozi okna, samo elementarnih šol v okolici, temveč tudi meščanskih in srednjih. Mi nečemo zaostajati za drugimi narodi, temveč hočemo in moramo dobiti, kar smo zamudili in to ne po svoji krivdi. Naj le dajo naši okolici, kar jej gre, in tedaj se pokaže, kako zdrav, kakor dober element je slovenski okoličan.

Tega pa nikakor ne spozna italijanska večina v tržaškem mestnem občinskem svetu, ki nima sploh nikakega smisla za interese mesta Trsta, temveč le za svoje strankarske interese. Kajti če bi ljubili to mesto in bi se ne bili tako zelo zarili v svoj narodni šovinizem, bi skrbeli tudi za njegovo okolico, ki ima iste interese z mestom. Saj ne zahtevamo, da bi gospodarili mi, temveč hočemo le enakopravnosti.

To je naš program in potem programu hočemo delati tudi v bodoče. Zato se tudi nihče ne daj zapeljati po kakih obljubah kak drugam, temveč zavedaj se vsak, da pripada narodu, ki si mora priboriti svojo bodočnost, da bomo vredni bratje onih Črnogorcev, Srbov in Bolgarjev, ki so prav sedaj pokazali, kaj premore slovenska dlan!

Po burnem odobranju, ki je sledilo govorikovim besedam, so potem poslanci oegovarjali na razna vprašanja zborovalcev. Tako je g. Godina vprašal, kaj je z ono pogodbo, v kateri morajo biti zadržani pogodi, pod katerimi se je svoj čas okolica priključila mestu in med katerimi mora tudi biti brezplačna zdravniška pomoč in oskrba v bolnišnici, česar pa okoličani nikakor ne uživajo, kajti če ima človek le količjak premoženja mu ga že vzamejo za bolniško oskrbo. Opozorjal je tudi na velikansko nesnago po javnih cestah, ki bi bila naravnost usodepolna, če bi izbruhnila kaka epidemija. G.

Ivan Sancin-Rožo je povpraševal, kaj je s cesto do škedenjskega pristanišča.

G. dr. Wilfan je potrdil v zadevi bolniške oskrbe, da je v resnici tako, kakor je rekel g. Godina, da mora vsak, kdor ima kaj premoženja, plačati bolniško oskrbo, kakor je posebno pokazal oni trebenjski slučaj, kjer so ubogega kmeta tako pritiskali za bolniške stroške, da je šel v smrt. O vsakem slučaju razpravlja mestna delegacija, in kakor zatrjujejo, se v zadnjem času v delegaciji popuščajo taki računi v oziru vrednih slučajih. G. posl. Sancin-Drežal je odgovorjal na vprašanja v cestnih zadevah.

Govorila sta še tudi gg. Križmančič in Stulin, nakar je g. Ivan Godina izrekel v imenu zborovalcev poslanecem, ki v polni meri vrše svojo dolžnost, zaupanje in zahvalo na njihovem delovanju, nakar je predsednik z zahvalo govornikom in zborovalcem zaključil shod.

Domače vesti.

Umrla je včeraj g.a. Katarina Zega-Batičeva, posestnica v Koprivi in glavarica širom znane in ugledne narodne rodbine. Cenjeni rodbini naše odkrito sožalje.

† Dr. Peter Rozzo. Dne 26. t. m. popoldne je preminul tu magistratni asesor dr. Peter Rozzo po pordnevni mučni bolezni. Njegova smrt je vzbudila splošno sočutje ne le med njegovimi političnimi soimisljeniki, ampak tudi drugimi ljudmi — prvič, ker je prišla povsem nenadajano in na zelo tragičen način, a v drugo, ker je bil pokojni Rozzo spoštovanja vredna oseba kakor uradnik in kakor človek. Pokojnika je bilo samo zdravje. Pred kratkim se mu je bil naredil mal tur nad ustalcami. Ne meneč se za to je šel k brivcu in ta ga je — inficiral. Zdravnikom je bilo takoj jasno, da je rešitev izključena. Pokojnik je bil ne le med najinteligentnejši in najvestnejši uradniki našega magistrata, ampak tudi nasproti potrebam našega šolstva in našega učiteljstva po okolici — imel je ta referat — koncilijanten in pravičen, v kolikor je to pač posamičnemu uradniku možno ob vladajočih razmerah. Možu bodi ohranjen blag spomin!

Češka Beseda v Trstu je priredila v soboto, dne 25. t. t. svoj 11. čaševi večer z izbranim in bogatim koncertnim sporedom, ki so ga izvajali izključno društveni člani, ki se jim Beseda tem potom najuljudneje zahvaljuje. Z veseljem je bilo konstatirano, da se je čaševskega večera udeležilo znatno število slovenske družbe. Med drugimi sta počastila večer s svojo prisotnostjo gosp. dr. Otokar Rybač, državni poslanec itd. in dr. Egon Stare, predsednik Slov. Citalnice, s svojima gospema soprograma. Istinito je, da prispevajo taki sestanki največ k razvoju vzajemnega prijateljstva slovenskih in čeških krogov.

Slovenski denar — da, slovenskega jezika — ne! To je stara deviza glasovite paroplovne družbe Austro-Americana in Fratelli Cosulich. O tem smo prejeli te dni dokumentarno potrdilo iz rok te tvrdke same. Slučajno nam je prišla na vpogled vloga te tvrdke na tukajšnje okrajno sodišče za civilne stvari te-le vsebine:

„Trieste 12 luglio 1912. Contabilità N. 12715.

Incito I. R. Giudizio distrett. in aff. civ. sez. XVIII. Trieste.

Uniti alla presente, ci preghiamo rimettere a codest' Incito I. R. Giudizio distrettuale due allegati dd. 5/VII. N. off. E VIII 2900/12 col anno che sono redatti in lingua a noi sconosciuta. Ci terremo obbligati se ci verrà favorita una traduzione italiana o tedesca. Unione Austriaca di Navigazione già Austro-Americana & Fratelli Cosulich.

Za one, ki ne umejo italijanski, bodi povedano, da ta paroplovna družba vrača okrajnemu sodišču dva spisa, ker sta sestavljena v slovenskem jeziku, „ki je tej tvrdki nepoznan“. — Ob enem prositi tvrdka za italijanska ali — nemška prevoda.

To je že drznost, ki tudi na najhujše navajenega človeka osuplja in zasoplja, ko se spominja, da ravna ta tvrdka leto za letom — vedno več — izišči iz slovenskih in hrvatskih izseljencev nešteti tisočakov, da se debeli v prvi vrsti od teh naših nesrečnežev, ki vsled resnične bede, ali lastne lahkomišljenosti, zaslepljeni od agentov, hite v daljni tuji svet na lov za — srečo! Austro-Americana in Fratelli Cosulich, ali, kakor je sedaj zvečan naslov: Unione Austriaca di Navigazione, pač dobro pozna slovenski denar — saj bi se je trebuh dovolj skrčil, če bi ga ne poznala — noče pa poznati slovenskega jezika ter demonstrira to svoje sovraštvo proti njemu celo na sodišču!

Zastoj iščemo besed, ki bi primerno označile to postopanje, ki nam kaže, kako nas oni, ki se okoriščajo na žuljih in bedi našega ljudstva, še zaničujejo po vrhu. Pa da ni to naše ljudstvo raja v polnem pomenu te besede!

Poštni urad v Rojanu se odlikuje že od nekdaj po sovražstvu proti slovenskim strankam in slovenskemu jeziku. Gospica uradnica daja to občutiti slovenskim stran-

kam ob vsaki priliki. Neuljudna in osorno je, čim jo kdo ogovarja v slovenskem jeziku. Pa ne le to, ampak niso redki slučajji, da niti svoje dolžnosti noče vršiti. Predvčerajšnjim popoldne ob 5 je neka žena nesla zavitek z obleko na pošto. Žena je govorila slovenski in spremnica je bila tudi slovenski izpolnjena. To je zadoščalo, da je bila gospica skrajno ozlovoljena in je v svoji jezi izjavila enostavno: „Ne sprejem, ste mogli priti ob 3, nosite sedaj na glavno pošto v Trst!“ Mi ne vemo, kake predpise imajo na tem poštnem uradu. Dejstvo pa je, da je ista gospica pozneje, ko je bila naša ženska še v uradu, sprejela še dve taki vozni pošiljki od strank, ki sta — nemški govorile med seboj.

Tako postopanje je nedopustno že samo po sebi, naravnost izlivalno in škandalozno pa je, ako se dogaja v uradu notri med prebivalstvom, ki je po ogromni večini slovensko. — Apela ne pišemo nikakega, ker po dosedanjih neuspelih vseh pritožbi proti poštnemu uradu v Rojanu soditi, je slavno poštno ravnanstvo v Trstu še posebno — zadovoljno s temi razmerami.

Da pa se ne bo mislilo, da pismo to brez podlage beležimo, da je oni zavolj poslal na pošto Josip Gombač, posestnik v Skorklji, Sv. Peter, štev. 124 in da je bila pošiljatev naslovljena na Nino Pieteršnik v Firanu.

V soboto VELIKI „CIRIL-METODOV PLES“ v vseh prostorih Nar. doma.

Plesno veselico na Opčinah priredi tamošnja podružnica Zveze Jugoslovanskih Železničarjev dne 1. februarja 1913 v Sokolovi dvorani. Svira orkester ZJŽ iz Trsta. Začetek ob 8 zvečer. Osebam, ne pripadajočim kakemu društvu, brez vabila ni dovoljen vstop. Vstopnina za ude vseh domačih društev K 1-20, za dame K — 60, za neude K 1-60. Ker ima podružnica blagi namen, da podpira svoje članstvo v slučaju bolezni in ker si ubogi železničar ne more privoščiti posebnih zabav med letom, prosi podružnični odbor obilne udeležbe!

Na veselo svidenje torej dne 1. svečana na Opčinah.

Prva izdaja „Brivca“, tiskana v več tisoč izvodih, je že pošla. Izšla je druga izdaja, ki se dobiva po vseh tobakarnah, kjer se prodaja „Edinost“ v Trstu in okolici. Pokupite tudi to izdajo, da bo večji čisti dohodek Ciril-Metodovega plesa.

Publikacije socialne Matice za l. 1913. — Odbor Socialne Matice je sklenil, da izda za leto 1913. med drugimi sledeče spise:

Žmavc: Ozdravljenje socialnega življenja s pomočjo prirodoslovja; Slanc: Zadržana v zgodovini človeštva; Ilesič: Jugoslovanska ideja; Seidl: Geološki izprehodi po goriskih okolič.

Nadalje se pripravlja obširen spis o sodobnem Trstu.

Odbor Socialne Matice prosi gg. poverjenike, da dovrše zbiranje članov in vpošljejo odboru tozadevna poročila.

Za soboto zvečer je na razpolago le še par lož, kdor jo še želi dobiti naj se takoj zglaš pri odboru ali pri vratarici „Nar. doma“. Cena K 25.

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročila rodbina Helena Marija Šega 10 K mesto venca pok. g. ces. svetniku Ivanu Murniku. GG. Ivana in Ante Bag sta darovala CM družbi K 6 namesto cvetk na grob blagopok. g. Avgusta Praprotnika. M. podružnica CM v Celju je poslala K 12-40 iz poravnave g. dr. Laznika med gg. B. in St. G. Adalbert Pučnik, blagajnik CM podružnice v Kranju, je nakazal — po odbitih stroških — K 73 40 odkupnine od novoletnih voščil. G. Ljudevit Volarič v Robiču je poslal K 1-60, katere je zložila vesela družba kobariških fantov v gostilni gosp. I. Volariča, spominjajoč se vevlačnosti CM družbe in želeč, da ta darček tudi dobro zaleže na svojem delu. Podružnica NDO za Ajdovščino in Šturje je pridobila družbi s šaljivo pošto na veselici 12. t. t. K 1180 M. podružnica v Ajdovščini je poslala s svoje veselice 19. t. m. K 140. Pri isti veselici je sodelovala tudi tamošnja ženska podružnica, kar dokazuje, da je vplačala pokroviteljstvo K 200 in je k tisti pripomogetel veseličnega dobitka. Plodonosna je bila preteklo nedeljo 19. t. m. podružnična veselica v Medvodah v prostorih g. Jesiha. Dala je čistega prebitka K 75 in ustanovnine K 40, katere sta vplačala g. Jakob Babnik iz Ljubljane in podružnična podpredsednica g.a. Jesihova. Hvala!

Za srečolov je zbranih že lepo število krasnih dobitkov — kot glavni dobitek zlata ura. Srečje je izdano le omejeno število, zato naj se podviza vsak, da ne zamudi kupiti.

Veliko Sokolovo maškarako priredi telovadno društvo „Sokol“ v Škedenju v nedeljo dne 2. februarja 1913 v društveni telovadnici (Sancin-Čemotova dvorana). Pričetek ob 6 pop. Vstopnina za osebo 1 K. Vstop je dovoljen le dostojnim maskam. Prepovedano je priti v kroju. Odbor.

Čevljarnica „Alla Sartorella“ - Trst

VIA SARTORELLA 280/281 št. 10 (nasproti cerkvi sv. Gata)

Velika izbira vsakovrsta, čeprav za moške, ženske in otroke. Blago izvrstno in CENE ZMERNE.

Za sobotni Ciril Metodov ples vlada velikansko zanimanje ne le po Slovenskem, ampak tudi iz Dalmacije, Istre in Hrvatske prihajajo vsak dan bogati prispevki.

Pevsko društvo „Zastava“ v Lonjerju priredi svojo pustno veselico v nedeljo, dne 2. februarja, v prostorih „Kons. društva“ v Lonjerju. Na sporedu so razni šalivi pevski zbori, godbene točke, katere izvaja domače godb. društvo „Volarič“, ter ponovitev krasne igre, dvodejanke „Anarhist“, katera je in bo gotovo vsem ugajala.

Po veselici, ki se prične ob 4 popol., se vrši ples do polnoči. Vabimo torej si občinstvo, da poseti v čim častnejšem številu to veselico, kajti nikomur ne bo manjkalo zabave in kratkočasje.

Na pustno nedeljo popoldne ob treh se bo vršila, kakor že javljeno, druga otroška, predpustna veselica. Ni treba poudarjati, da bo ta veselica nudila tudi odra stlim obilo zabave. Zato smo prepričani, da pridejo v nedeljo v „Nar. dom“ vsi, ki se žele izbornu zabavati. Opozorjamo posebno, da bo pri tej prireditvi prvič nastopil v „Nar. domu“ novi orkester šentjakobske Citalnice.

Opozorjamo tudi, da ni za otroke predpisana posebna obleka, temveč lahko pridejo v kostumih ali navadni obleki.

Mandolinistična skupina „Viktor Parma“ priredi na pustno nedeljo, dne 2. februarja, svoj damski plesni venček v krasno okrašen dvorani otroškega vrtca pri Sv. Jakobu (stara policija). Plesalo se bode kotiljski in vijolični valček. Med plesom bo delovala šaliva pošta, tombola i. t. d. — Začetek točno ob 6, konec opolnoči.

Darove za tombolo sprejema vsak dan gostilničar „Kons. društva“ „Jadran“, ul. Industria 13.

Slovensko gledališče.

Jutri zvečer ob 8-15 se uprizori na našem odru ena najboljših satiričnih komedij, ki se tudi stalno vidi na odru c. kr. avornega gledališča na Dunaju

„MAŠKARADA“.

komedija v štirih dejanjih. Spisal Ludvik Fuldova. Ime tega sijajnega dramatika nam jamči, da bo četrtkov večer ne le literarno interesanten, ampak tudi zelo zabaven.

Predstava je v abonementu B.

Vstopnice so v predprodaji pri dnevnih blagajni v „Narodnem domu“.

Tržaška mala kronika.

Trst, 28. januarja.

Strahovit dogodek. V začetku tekočega meseca smo poročali o grozni nesreči, ki je zadela rodbino nekega Bellellija, ki stanuje v ulici Riborgo šte. 33. V noči od 2 na 3. januarja je namreč 24-letna soproga Bellellijeva, Speranca, v hipni blaznosti prerezala z britvijo svojemu štirimesečnemu otroku vrat. Nesrečno mater, ki se nikakor ni zavedala svojega groznega dejanja, so tedaj izročili državnemu pravdniku, ki pa je na podlagi predpiskave in izvida sodnih psihiatrov ustavilo nadaljnje postopanje proti njej, ker je smatralo za dokazano, da je umorila svojega otroka v blaznosti. Revica je ostala nato do prošle sobote v opazovalnici, in se je šele omenjeni dan zopet vrnila k svojemu soprogu. Zdravniki so namreč spoznali, da se je njeno zdravstveno stanje toliko izboljšalo, da lahko ostane v domači oskrbi.

Bellellijeva je prišla domov in res ni bilo opaziti na njej nikakih znakov morebitne nenormalnosti, le nekoliko duševno pobita je bila videti, kar so tolmačili s tem, da žaluje po otroku.

Bellellijeva stane s starši svoje žene skupaj v istem stanovanju. V eni sobi spita stara dva, v drugi pa Bellellijeva. Danes do popoldne ste delali mati in hči v kuhinji. Mati se je bila tako vtopila v svoje delo, da niti opazila ni, da je odšla hči iz kuhinje. Ko pa jo je končno le pogrešila, je šla gledat za njo v sobo in tu je zagledala grozen prizor, ko je odprla vrata. Sredi sobe je popolnoma tiho sedela hči na stolu in se tolkla z nekim lesom po glavi, ki je bila obilita s krvjo. Mati je skočila k njej, jo pograbila za roke in začela klicati na pomoč. Prihiti so sosedi, ki so pomagali potem izpriti nesrečnici iz rok on les in jo vsaj pomirili. Poklicali so nato zdravnika rešilne postaje, ki je je podal prvo pomoč in jo potem dal prepeljati v bolnišnico.

Bellellijevi se je očividno zopet omračil um in je v tem nesrečnem stanju pograbila kladivo ter s tako silo tolkla žnjim sama sebe po čelu, da se je pri tem zlomil leseni držal, s katerim se je potem še dalje bila po čelu. Železno kladivo so našli pod stolom. Bellellijeva si je razbila na čelu in senč kožo do kosti in si tudi poškodovala lobanjo. Poškodba je težka. Stena za stolom, na katerem je sedela, je bila vsa oškropljena s krvjo. Kolikor se da spoznati sedaj, bo Bellellijeva težko prebolela poškodbe.

Lahko si je misliti žalost nesrečne rodbine vsled tega groznega dogodka, ko še niti smrt ubogega dojenčka ni pozabljena.

Prevežani tatici. V gostini v zagati del Canape šte. 5 se je 62 letni kurjač Matej Šiljak, uslužben v ladjedelnici v Tržiču, seznanil z dvema babnicama, ki ne živita

ravno preveč po deviško, z 20 letno Italijo Longo, s prilinkom „grintor“ in 22 letno Ivano Jarčevu, s prilinkom „karbon“. Ž njima je bil tudi ljubimec Longove, neki Alojz Vatta.

Ker so ti trije izvovali, da ima Šiljak precej denarja pri sebi, se ženski kar niste več ločili od njega. Ko je plačal, sta šli ž njim iz gostilne, ga zvalili v vežo hiše št. 3 v imenovanj zagati. Tam sta ga začeli objemati in poljubljati, med tem pa seveda tudi pretipavati njegove žepke. Šiljak je komaj dihal, tako ste ga obdelovali, toda ko ste imeli njegovo listino in tenarnico v rokah, ste izgubili.

Šiljak, tako nenadoma zapuščen, je kmalu opazil, da je izgubil denar. Imel pa je v listnici 470 kron, v denarnici pa 30. Otvoril je tatvino policijo, ki je kmalu imela v svojih rokah obe pitčici s pitčim vred. Longova in Vatta sta odločno tajila tatvino, Jarčeva pa je priznala vse. Denarja so našli pri njej še 278 kron. Stari Šiljak je pač precej drago plačal pomladanske občutke svojega zimskega srca.

Hud dolžnik Brivec Ivan Sardin, stanujoč v ulici Barriera vecchia št. 18, je posodil nekemu stanovalcu v hiši nekaj denarja, snoči pa je šel k svojemu dolžniku in ga prosil, naj mu vrne vsaj kako krono, ker potrebuje denar. Onemu pa to nikakor ni bilo prav in začel se je najprej prepirati, potem pa je skočil nad ubogega Sardin in ga je tako ugriznil v brado, da mu je odrgal kos mesa, potem pa ga še sunil z nogo v spodnji del telesa in ga tudi tam poško doval. Sardin je moral iskati pomoči na rešilni postaji in si bo pač zapomnil, kedar je zadnjikrat komu kaj posodil.

Samoumor. Snoči se je z oglijkom za dušil v svojem stanovanju v ulici Carpišon št. 9. 53 let stari Franc Kuder.

Brivec se je obstrčil. V ulici Peschiera šte. 7 v svojem salonu je včeraj čistil 25letni brivec Pavel Schiavon svoj samokres. Orožje je bilo nabito in ker je mož žnjim zelo nespretno ravnal, se je izprožilo in krogla ga je zadela v levo koleno.

Društvene vesti.

Odsek Tržaškega Sokola v Rojanu bo imel dne 31. t. m. ob 8 zvečer svoj redni občni zbor v prostorih „Kons. društva“ po običajnem dnevnem redu. Odbor prosi polnoštevilne udeležbe.

Slovenska Citalnica v Škedenju vabi na svoj „Plesni venček“, ki se bo vršil v ponedeljek dne 3. februarja v dvorani „Gosp. društva“ v Škedenju. Začetek ob 9 zvečer. Vstopnina za moške 1 K in za ženske 50 st.

Vrdelski Sokol naznanja svojim članom, da se vrši redna telovadba v sledečih dnevih: Člani vsak torek in petek od 8.30 do 10. I. Ženski oddelk v ponedeljek in sredo od 8.30 do 10. II. Ženski oddelk v četrtek od 7 do 8. Obrtni naraščaj v četrtek od 8.30 do 10. Moški naraščaj v sredo in soboto od 4 do 5. Ženski naraščaj v sredo od 3 do 4 in nedeljo od 9 do 10. Vadiitelji imajo skupno telovadbo v sobotah od 9 do 10.

Vaditeljski zbor se obrača tem potom na vse starše in zavedne gospodarje s prošnjo, naj gledajo na to, da pošiljajo svoje sinove, oziroma obrtne vajence redno k telovadbi, ki telesno in duševno osvežuje mladino, jej ohranja zdravje ter jo varuje premnogih nevarnosti, katerim je izpostavljena.

Pevsko društvo „Gaj“ v Banah ima svoj II. občni zbor v nedeljo, dne 2. februarja ob 4 popoldne v prostorih „Kons. društva“ v Banah. Dnevni red: 1) Pozdrav in govor predsednika, 2) Volitev novega odbora, 3) Slučajnosti.

V četrtek ima pevski zbor društva „Gaj“ svojo sejo ob 8 zvečer. Prosimo vse udeležbe.

Nar. del. organizacija.

Zidarji! Vabljeni ste na društven shod, ki bo v četrtek, ob 6 zvečer v društvenih prostorih. Shod je važen, zato pričakujemo obilne udeležbe.

Javen shod za delavce v plavžih je določen za soboto. Na ta shod, ki bo velikega pomena, opozarjamo delavstvo škedenskih plavžev že sedaj.

Posredovalnica dela NDO. Išče se kontorski praktikant, Slovenec, ki mora biti

Julio Meinl
uvoz kave

Nova filijalka

Corso 30 - Trst - Corso 30

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mama, gospa

Katarina Zega - Batič

danes popoldne, previdena s svetotajstvi, v 58. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek ob 4 popoldne v Koprivi.

Kopriva, dne 28. jan. 1913.

Franc Batič

sin.

Ivanka in Ernesta Zega

bčeri.

Zobotehnik iz Nemčije

Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18, II. n.

Plačila na mesečne obroke.

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina šte. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 in 2—3 in specialista za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11—1 in 7—7 1/2.

Knjigoveznica

ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigoveznica v Trstu, ulica Cecilija št. 9. — Izdeluje vse knjigoveške priprosta in fina dela točno in po konkurenčnih cenah.

1760

No, slišite Vi,

kuharica, kako da bolje ne pazite, to vendar ni „pravi“ s kavnim mlinčkom, ki ga nosijo vsi zabojski in vsi zavitki tovarne Henrik Francka sinovi v Zagrebu kot znamenje in kot jamstvo izborne kakovosti, tako je grajala večja gospodinja ter poslala nazaj ponarejeno blago.

ODVETNIK

Dr. JOSIP FERFOLJA

je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Trstu, ul. Molino piccolo št. 7, II. - Tel. 26-50.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sušilje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovnejše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moka Združ. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Oeniki in usore se pošiljajo na zahtev o.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavi: ALBERTO FINZI, Trst.

Mnenje g. dr. Wiljema Benedikta, Bad Gastein

zdravnika v zdravilišču

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

V odgovor na Vaše vprašanje maja leta 1911. Vam prav rad poročam, da sem rabil Vaš znan izdelek Serravallovo Kina vino s železom prav rad in večkrat ravno tako v moji privatni praksi, kakor tudi v moji družini, ker on mi je služil v navedenih slučajih kar najbolje in predvsem radi prijetnega okusa, vsled česar ga uživajo bolniki kakor tudi otroci prav radi.

Bad Gastein, 3. 6. 1911.

Dr. Wiljem Benedikt.

Moderne železne ograje za vito (dverce), vrta, tovarne, dverci, pregrade za tamo itd. Ilustrovan katalog šte. 104 brezplačno.

Žična Industrija alpskih dežel Ferd. Jergitsch's Söhne - Klagenfurt.

Stalni zastopnik v Trstu. Podružnica tovarne v Gradcu, Göttingen, Maut; podružnica tovarne na Dunaju IV/1. Pressgasse 29. Tel. 4144.

tudi več italijanskega, eventualno nemškega jezika. Starost od 18 do 20 let. Ponudbe posredovalnici dela NDO.

Govorniška šola NDO se odpre v petek ob 7-30 zvečer v društvenih prostorih NDO. Kdor se želi vaditi v govorništvu, naj se priglasi najkasneje do petka. Zlasti bi bilo želeli, da bi se udeležili te šole odborniki vseh skupin. Kdor ima dobro voljo in veselje, ta bo prišel.

Za veliki Ciril-Metodov ples

so nadalje darovali po K:

Anton Lukšič Kuna 6, Vido Petričević Spljet 6, Juraj Katnj Spljet 2, Stjepan Figurvič Pazin 4, Frano Franičević 2, Ivo Tomanič Trogir 4, Braća Mrčić Čapljina 10, Anton Vrabec Trst-Greta 10, Radoslav Srebotnjak Lokev 6, Amalija Čok Lonjer 4, Vekoslav Plesničar Trst 2. — Sprejela uprava „Edinost“: M. Molojer K 10, Marija Prašnikar K 2.

— G. Hribar Viljem Opčina 81 steklenic pokalic, g. dr. Bosnič Bruck Trst 25 l. opola, g. a Olga Bandel 4 K mesto darila, g. Peter Jeraj Trst krasno stojalo za ženska ročna dela, g. G. Gurin Slovanska brivnica 2 abonma listka za desetkratno uporabo, g. K. Cwenkel Trst dežnik za gospode, g. Antonija Slavikova 2 vazl, 1 zrcalo, 1, nam. zvonček, 1 utež za papir, 6 skodelic za črno kavo 2 potice, Bratje Mardešić Komiža Dalmacija 8 mal., 6 vel. škatelj sardin 4, tube sardin. izvečka.

Nadaljnje darove sprejemata g. a Zinka dr. Rybáfeva, ul. Valdirivo 11, in g. a Roža dr. Gregorinova, ul. Galatti 20.

Vesti iz Goriške.

Sokolski Dom v Ajdovščini. — Na letošnjem občnem zboru je bil izvoljen poseben odsek 4 članov za Sokolski Dom. — Misel se je sprožila že pred časom, ali lasko leto se ni moglo dosti storiti v tem pogledu. Nadejati pa se je, da bo pridno napredovalo nabiranje prispevkov za Sokolski Dom, ki bo, kadar se dvigne kvišku, le v ponos Ajdovščini. Za starostno društvo je izvoljen zopet br. Artur Lokar.

Na zdravje Srbije je baje pil neki Ivan Vovčina z Ravnice, to v javnem lokalu. — Radi tega so ga aretirali.

Ukraden bicikelj. Uslužbencu pilnarne v Gorici Alojziju Moretiju je bil izginil bicikelj. Ali tatu so kmalu našli. Ta je znan nepridiprav Josip Furlani iz Gorice.

Bicikelj je ukradel v Gorici, kakor smo poročali, g. sodnemu asistentu Sobanu neki R. Tomažič iz Furlanije. Z bicikeljem je šel v Trst, ga tam zastavil in zastavni listek poslal na okrajno sodnijo v Gorico, da tako gosp. Soban pride zopet do svojega bicikla. Za bicikelj je dobil 40 K.

Iz Gorice v Ljubljano in nazaj v aeroplanu je preplul nadporočnik Holec, pridržen aviatični postaji v Gorici. Holec se je spustil proti Ljubljani iz Gorice v petek ter rabil za polet do Ljubljane eno uro in četrt. V nedeljo popoldne pa je priplul nazaj iz Ljubljane. Rabil je tudi eno uro in četrt. Ni se pa mogel spustiti na tla na Velikih Rožah, odkoder je odplul, marveč je, ko je prišel iz gorovja, plul nad Podgoro proti Velikim Rožam, ali zmanjkalo mu je bilo baje bencina, vsled česar se je spustil na tla na Sočnem pruhu pod Malimi Rožami. Ljudje, mudeči se tam okoli so mislili, da se mu je kaj pripetilo, ali nadporočnik Holec je izstopil zdrav iz aeroplana, sedel v avtomobil in se odpeljal domov. Aeroplan so spravili potem vojaki v hangar.

Sokolski dom v Brdih. Vkljub velikim težkočam se vendar lepo razvija Sokolsko društvo v Kojškem v Brdih. Na letošnjem občnem zboru se je sklenilo z velikim navdušenjem delovati z vsemi močmi na to, da si zgradi Sokol svoj lastni dom, in sicer, če le možno, še v tekočem letu. Starosta društva je Anton Janežič.

Telovadno društvo „Sokol“ v Mavhinhah je imelo dne 19. t. m. svoj tretji redni občni zbor, ki je podal zadovoljiv pregled o dosedanjem delovanju. — Društvo je šlo v minulem letu 45 članov in 16 članic. Člansko telovadbo je obiskovalo 14 telovadcev. Proti koncu leta je uvel vaditeljski zbor tudi telovadbo za obrtni naraščaj in za članice. V kratkem se ustanovi tudi šolski naraščaj. V minulem letu je priredilo društvo svoj l. javni telovadni nastop, ki je vspel najbolje. Pri tem nastopu se je mogel prepričati vsakdo, da je uspešno sokolsko delo možno tudi na vasi.

V minulem letu si je društvo tudi spopolnilo svoje telovadno orodje, tako, da mu bo možno tudi tu tekmovali z drugimi društvi. Največja ovira uspešnemu delovanju je sedaj pomanjkanje telovadnice. Vendar je upati, da bo po zaslugi požrtvovalnega brata tudi temu pomagano.

V kratki dobi svojega obstanka je imelo društvo nad 4000 kron prometa. — V odbor so bili izvoljeni naslednji: J. Urdih, starosta, Z. Terčon — podstarosta, Ivo Terčon — načelnik, R. Urdih — tajnik, A. Legiša — blagajnik, J. Urdih, A. Sirca, J. Legiša, A. Gruđen in Semulč — odborniki.

Za pravo sokolsko delovanje so dani

sedaj predpogoji in odbor nam je najboljši jamstvo, da bo delo v tekočem letu še bolj vstrajno, nego dosedaj in, da prihodnji občni zbor pokaže napredek, kakršnega si je možno skoraj le misliti. — V zadoščenju nam mora biti sedaj dejstvo, da so svoječasni „nasveti“ vendarle dosegli svoj namen! Po tej poti naprej! Želeli bi le še, da bi so udeleževali dela, ki ga zahteva „Sokol“, tudi oni iz bližnjih vasi. Dosedaj je bil „Sokol“ v Mavhinhah navezan skoraj edino le na domačo vas. To se mora spremeniti! K delu v „Sokolu“ so poklicani vsi! Nikdo ni izključen! Vsakdo nam je dobrodošel! Vsakdo nam je brat! Geslo: bratstvo, enakost, svoboda — nam ni — fraza! Upam, da ne bodo te besede zastoj. Na zdar!

Pevsko in bralno društvo „Grmada“ se je po večletnem obstanku razšlo, ker ni moglo več zadostovati zahtevam sedanjega časa. Vse svoje premoženje je zapustilo tel. društvo „Sokol“ istotam.

Bralno in pevsko društvo „Ladija“ v Devinu priredi svojo pustno veselico v nedeljo dne 2. svečana t. l. v krasno odlični dvorani gosp. Miroslava Pleša v Devinu. Na sporedu so razne godbene točke, katere izvaja sokolska godba iz Mavhinh in uprizoritev veseloigre „Izbiralka“ v treh dejanjih, ter komičen prizor „Kmet in fotograf“.

Po veselici, ki prične ob 3 uri pop. bo plesni venček in svobodna zabava. Vabimo slavno občinstvo, posebno iz bližnjih vasi, da poseti v čim večem številu to veselico.

Mali oglasi

Velikanski ples jutri, dne 30. januarja v gostilni članov NDO v ul. Carradori 18. Začetek ob 8 in traja do 8 popoldni. Vabljeni so vse slovenske gospodične in slovenski mladeniči, ki imajo dobro nočico za ples. Priporočam se za obilno udeležbo. Hinko Kosič. 225

Proda se prodajalna jestvin za 600 kron. Naslov pove inser. oddetek Edinosti. 219

Mlada krava z drugim letom je na prodaj. Naslov pove inser. oddetek Edinosti. 220

Par belih konj se kočijo ali za težo, z vso opravo, je na prodaj. Naslov pove inseratni oddetek Edinosti. 221

Lepa soba z dobro hrano se odda po nizki ceni v najem v ulici Torre bianca 15, III. nadstropje. 222

Mlekarna pri Sv. Jakobu, s konecijo za vino in pivo, dobro uvedena se prodaja za 500 kron. Naslov pove inseratni oddetek Edinosti. 223

Gostilna z vrtom, tudi za koncerte, igrališčem na kroglice, popolni prostori, prost dekret, arhidični položaj, za ljudstvo, se prodaja takojšnjega odpotovanja. Molino a vento št. 70, Sibera. 224

Kostimi za maskerade, novi, sijajni, se posujejo po nizkih cenah. Ulica Chiozza št. 9, I. desno. 226

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca, Trst, ul. Olmo št. 12. 1730

Izpadle lase kupujem ter izdelujem vsakovrstna najmodernejša lasna dela. ANDREJ ROJIC, ul. Acquedotto 20. 1752

O pustnem času bo odprt elekto-fotografski atelje A. Jerkiča v Trstu in Gorici na željo občinstva do 10. sveč. Posnetke po 7 zvečer je treba prej naznaniti. 4449

Krojačnica IVAN GORUČAN, Trst, ulica Pasquale Revoltella ali Ohladino in Monte št. 27, I. nad. se priporoča cenj. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba, velika izber najnovejših angleških vzorcev. Izdeluje po današnjem kroju. 2787

Soba se odda. Ulica Geppa 9, vrata 11. 214

Meblirana soba se odda. Ulica Boschetto št. 42, vrata 7. 215

Iščem vsak dan od 800—1000 litrov pasteriziranega mleka. Naslov „Latteria“ poste restante Giuseppina Trst 5. 189

Martin Dovgan
Trst, ulica Giulia 86.
Priporoča cenj. občinstvu svojo na novo prevzeto in že 50 let obstoječo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga.
Dobiva se Kolinsko kavo, liрске testenine ter rečno blago iz narodnih tovarn.
Razpošilja po pošti dnevno pakete do pet kg naprej. — Blago vedno sveže in I. vrste. CENE ZMERNE.
SVOJI K SVOJIM!

Najcenejše in najboljše zavarovanje zoper

vlomu in nezgodam
pri slovanski družbi

PATRIJI

Generalni zastop:

v Trstu, via Nuova 15, II.

Vse pohištvo konkurzne mase

bivše tvrdke R. Blaha, enkrat Mizarske zadruge v Solkanu

v Trstu, ulica Caserma šte. 4

se prodaja

po zredno nizkih in zadovoljivih cenah.

Prodajajo se cele sobe in tudi posamezno pohištvo.

Kupljeno pohištvo se mora takoj plačati v gotovini in je isti dan tudi odstraniti.

Razprodaja traja od 9 zjutraj do 1 popoldne in od 3 do 7 zvečer.

Priložnost traja le kratek čas.

... NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA V TRSTU ...

NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE

VLOGE NA KNIŽICE IN TEKOČI RAČUN OBREŠTUJE S POLNIMI **4 1/2 - 4 3/4 - 5%**

PRODAJA SREČKE NA MALE MESEČNE OBROKE. — IZKAZE POŠILJA NA ZAHTEVO POSOJA NA MENJŠJE IN VREDNOTE. — POSREDUJE ZAVAROVANJA VSEH VRST.

Išče se mladeniča

vo, ašine prost, zmožen italijanskega in slovenskega jezika (želi se tudi znanja ... : : : nekoliko nemškega jezika) : : : :

za špedicijske posle

pri neki stari špedicijaki tvrdki.

Prosilci, ki dokažejo znanje špedicijske stroke in carinskih manipulacij, imajo prednost. — Ponudbe pod šte. 193 : : na inseratni oddetek tega lista. : :

Mlekarska zadruga

v št. vidu pri Vipavi

ima oddati dnevno 1500 litrov renomiranega pasteriziranega mleka. Prodaja tudi v manjših skupinah bodisi franko postaja Rocol ali državni kolodvor, kakor tudi franko na dom. Informacije direktno v št. vidu pri Vipavi ali pa v mlekarni v Trstu, ulica Stadion šte. 24, od 12—2.

Slovanska zavarovalnica

išče v vsakem kraju poverjenike proti dobri proviziji in eventualno potnike

: na stalne dohodke. :

Ponudbe na poštni predal 125 v Trstu.

PRIPOROČLJIVE TVRDKE

Krojači:

FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. n.

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON

TRST

št. 1085.

ul. della Zonta št. 7. I.

1925

Back & Fehl

splošni uniformski zavod

Trst, Acquedotto 12

Izdelovanje uniform,

livrej in oblek po meri

TVRDKA

Francesco Bednar

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST je preložila svojo

trgovino šivalnih strojev

biciklov in pridevkov z mehanično delav-

nico vred iz ulice Ponterosso šte. 4

v ulico Campanile šte. 19.

Priporočeno od zdravnikov.

PROTI OZEBLINI

uporabljajte protiozeblinsko mazilo

odlikovane lekarne „Al due Merli“, dr. A.

Praxmarer, Trst, Veliki trg. Lonček K 120.

Če se pošlje K 130 naprej, pošiljatev poštnina prosta.

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši.

registrirana zadruga z

Telefon št. 953.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če

tudi ni od in **4 1/4%**

ih obreštuje

Redni davek od hranilnih vlog plačuje

svod sam. Vloga se lahko po svo kroso.

Posejila daje na vsakršno po dogovoru

Na manjšje po 6% na nastave

ima najmoderneje urejene varnostne celice za shranje vrednos. papirjev, letin itd.

kakor tudi hranilne posile, s katerimi se najuspešneje varja lišiditi svojo deca.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izberna kuhinja in budjevojske pivo (ni glavobola). Zmerne cene.

Restavracija - Hôtel Balkan (: Piazza :) (Caserma)